

Een leven vol humor en improvisatie

Saskia Maas is al 28 jaar de vrouw achter het Engelstalige improvisatietheater van Boom Chicago in Amsterdam. Maar ze is ook bevlogen als het gaat om de zorg voor autistische tieners. En improvisatietheater blijkt voor deze groep een oase. „Ze hebben geen podiumvrees.”

Samen met haar man Andrew Moskos en diens vriend Pep Rosenfeld stond Saskia Maas ruim 28 jaar geleden aan de wieg van Boom Chicago. Een comedy-theater waar vooral Engelssprekende artiesten optreden met improvisatietheater. Geheel tegen alle trends en adviezen in gestart, maar met al meer dan een kwart eeuw volle zalen. Het gesprek vindt plaats aan de Rozengracht, waar Boom Chicago na enige omzwervingen door het centrum van Amsterdam acht jaar geleden neerstreek. Een prachtige ruime bar, met daarachter de zaal en het podium. Nu stil, vanwege de pandemie. Behalve voor de shows van Boom Chicago is dit ook de thuisbasis van de Boom Chicago Academy, voor ontwikkeling van jong talent, en InterActing, de theaterschool waar tieners met autisme theater maken. Saskia kan weten wat het effect daarvan is, want ze heeft zelf een autistische zoon. „Autistische mensen hebben vaak een microfocus, een belangstelling voor een bepaald onderwerp waar ze dan alles van af weten. Ze denken graag in scripts. Maar het leven is scriptloos. Dus improvisatievermogen is dan ontzettend welkom. Improvisatietheater werkt enorm goed, het vergroot hun zelfvertrouwen en we slaan twee vliegen in een klap: het zelfvertrouwen groeit, maar we zijn ook een leuke plek waar ze samen kunnen komen, plezier kunnen maken en vriendschappen kunnen opbouwen. Ze leren ook dat het niet erg is om iets niet te weten. Op het podium heb je daar strategieën voor en die pas je toe op je dagelijks leven.” „Onze persoonlijke situatie, een zoon

met autisme en het werken in een improvisatietheater, maakte dat ik dacht: dit zou wel eens een heel mooi project kunnen zijn. Ik heb het samen met Pim Donkersloot opgericht. Hij is de oprichter van ChildCenter en hij begeleidt gezinnen om te leren navigeren in de wereld waarin je terecht komt met een autistisch kind. Het is een mooi programma geworden dat zich specifiek richt op jongeren. Die vinden hier een veilige plek. Wanneer iemand het fijn vindt om drie zakken knuffels mee te nemen, dan kan dat.

'Als je met comedians werkt, hoef je zelf niet grappig te zijn'

Zelf zou ik het Spaans benauwd krijgen als ik het podium op moest om grappig te zijn, maar voor deze jongeren is het podium een afgebakend geheel, waar ze weten wat ze kunnen verwachten. Ze hebben geen podiumvrees. Van ouders krijgen we vaak te horen: 'Wat gaaf dat ze dat durven.' „Toen onze zoon Aidan twee was, ontdekten we dat hij autistisch was. Op het kinderdagverblijf zagen ze gedrag dat anders was dan bij andere kinderen. Gelukkig was er aan dit kinderdagverblijf een psycholoog verbonden die gespecialiseerd was in het signaleren van ontwikkelingsproblematiek. Dat was heel fijn, want anders was hij misschien naar een

gewone school gegaan en dan bestaat de kans dat je jaren aan het modderen bent. Nu konden we al heel vroeg de juiste zorg gaan zoeken. Mijn man en ik zijn theatermensen en Pim is de vertaler van het boek 'The child with special needs'. Daarin staat een methode die 'floor time' heet en eigenlijk ook een vorm van theatertechniek is. Proberen zo lang mogelijk interactie te hebben met een kind. Letterlijk op de grond gaan zitten met een kind, kijken wat het aan het doen is en daarop aanvullen. En dat is eigenlijk precies wat improvisatietheater is.” Zoon Aidan is nu 17 en hij neemt zelf deel aan het improvisatietheater van InterActing. Zijn broer Finn is 20 en 'een engel' voor zijn broer, zoals Saskia het omschrijft. „Je schrikt je natuurlijk te pletter wanneer je hoort dat je kind autistisch is. Iedereen heeft dromen voor zijn kinderen, dat ze een leuke baan en een leuke partner krijgen en zelfstandig kunnen wonen. Dat staat in een keer op losse schroeven. Er kan ook bepaald gedrag zijn waardoor je niet meer naar een restaurant durft, of bang bent om op vakantie te gaan. Wij hebben als ouders wel gezegd dat we hem toch overal mee naartoe nemen. Dat valt niet altijd mee, want als je op een station bent, de trein vertraagd is en je kind op de grond gaat liggen schreeuwen, dan zie je de mensen wel kijken en hun oordeel klaar hebben. Maar ik zeg altijd: flexibiliteit is een spier die je kan trainen. We willen ook laten zien: er is veel meer mogelijk dan je denkt.” Saskia is opgegroeid in Roosendaal maar al lang ingeburgerd in Amsterdam. De Brabantse gezelligheid sluit volgens haar goed aan bij de inborst van de Amsterdammer. Ze had heel andere ideeën over de toekomst toen ze een kleine dertig jaar geleden in contact kwam met Andrew Moskos en Pep Rosenfeld. Zij wilden in Amsterdam een comedyclub starten naar Amerikaans voorbeeld en via de broer van Moskos kwamen ze in contact met Saskia, die daarvoor zelf in Amerika had gewoond en gestudeerd.

Ups en downs

Saskia ging voor ze aan de slag en tegen alle adviezen van onder meer de gemeente Amsterdam in, kwam het theater er. Eerst kleinschalig, maar in de loop van de jaren uitgroeiend tot een theater van naam, waar ook artiesten van naam kwamen optreden. Onder anderen Seth Meyers en Greg Shapiro kwamen over uit Amerika en namen hier vanaf het podium Nederland en hun thuisland op de hak. „Op dit moment is alles wel in het Engels beschikbaar, maar 28 jaar geleden was dat niet zo. Dus ik hielp ze met dingen als een telefoonaansluiting en werkvergunningen. Ik studeerde tekstwetenschap, had verder ook geen idee hoe ik het allemaal moest doen. Maar bellen en iets uitzoeken, kan altijd. Dus zo werd ik de eerste werknemer van Boom Chicago. En de vlam tussen mij en Andrew sloeg over. Samen met Pep zijn we altijd een goed team geweest, dat is ook altijd zo gebleven. Het voordeel van werken met comedians is dat je niet hoeft te proberen om grappig te zijn. Want dat doen zij wel.”

Essentieel

„Deze zomer drie jaar geleden vierden we ons 25-jarig bestaan in Carré. Toen zijn er van de 100 oud-spelers iets van tachtig teruggekomen naar Amsterdam. Ze wilden er allemaal bij zijn. Het hele podium van Carré liep vol. Onze Nederlandse comedyvrienden Arjen Lubach, Ruben van der Meer, Tijl Beckand en Jelka van Houten waren erbij. Er zijn natuurlijk ups en downs geweest. 9-11 heeft een grote impact gehad. Maar het zijn ook onderwerpen waar we graag voorstellingen over maken. Dat doen we op een smaakvolle manier. Humor is een fijn middel om te ontspannen en verbinding te zoeken met anderen. Zelfs in de meest lastige tijden is het essentieel. Marc de Hond, die een aantal keer bij ons heeft opgetreden en inmiddels is overleden, was daarvan een toonbeeld: in de zwaarste tijden krachtig zijn en de humor opzoeken. Had hij net gehoord dat hij terminaal was en zei hij tegen de dokter: 'Dat lijkt me voor u ook heel lastig om te moeten vertellen'. Dat vind ik heel mooi.” De langstlopende voorstelling van Boom Chicago was 'Trump up the volume', met als grote inspiratiebron de Amerikaanse president van de afgelopen vier jaar. „Godzijdank zijn we er nu klaar mee”, lacht Saskia. „We hebben nu een show die heet 'sitcom', als onbezorgde tegenhanger van wat er allemaal aan ellende in de wereld gebeurt. We blijven dingen verzinnen. Maar we verliezen op dit moment natuurlijk wel bakken met geld en we zijn volledig afhankelijk van overheidssteun. Als wij weg zouden vallen is niet alleen Boom Chicago er niet meer, maar ook de Academy en InterActing hebben dan geen plek meer.” Het team van Boom Chicago zal altijd blijven zoeken naar maatschappelijke ontwikkelingen die het verdienen om aan de orde gesteld te worden, of het nou de Bonuskaart van Albert Heijn is of de gevolgen van social media. Daarnaast blijven ze optimistisch. Zo gaan ze deze zomer hun eerste Boom Chicago Comedy Festival organiseren, want 'life is better when you laugh'.

boomchicago.nl

'Autistische jongeren vinden hier een veilige plek'